

Rapport efter kvalitetsgranskning

Utbildningsanordnare: Dille Gård AB
Utbildning: Skogsbrukstekniker
Studieort: Krokom

Bakgrund

Myndigheten för yrkeshögskolan har genomfört en kvalitetsgranskning av utbildningen Skogsbrukstekniker.

De bedömningskriterier som vi utgår från när vi gör granskningen finns beskrivna i bifogat dokument "Kvalitetskriterier för yrkeshögskolan".

Kvalitetsgranskningens främsta syfte är att bidra till utveckling och hög kvalitet genom att hitta områden där utbildningsanordnaren kan förbättra utbildningen. Granskningen syftar också till att lyfta fram goda exempel som bidrar till utbildningens kvalitet.

I arbetet med kvalitetsgranskningen har vi använt följande underlag:

- dokument som finns i myndighetens diarium och andra databaser
- utbildningsanordnarens insända material
- svar från en enkät till de studerande
- svar från en enkät till LIA-handledare (LIA, Lärande i Arbete)
- underlag från utredarnas intervjuer med utbildningens olika aktörer

Utredarna har den 16 maj via Teams intervjuat arbetslivsrepresentanterna och den 18 maj 2022, vid besök på skolan, intervjuat:

Namn	Organisation	Kategori
Linda Johansson	Dille gård AB	Utbildningsledare
Hans Stenberg	Rektor, Dille gård AB	Utbildningsanordnare
Linnea Andersson	Dille gård AB	Utbildare
Dan Eriksson	Dille gård AB	Utbildare
Peter Andersson	Dille gård AB	Utbildare
Peter Fälth	Dille Skog AB	Arbetslivsrepresentant
Tobias Olsson	Meraskog i Jämtland AB	Arbetslivsrepresentant
Vid granskningen intervjuade vi studerande som startade den granskade utbildningen i november 2021. 12 studerande deltog, däribland studeranderepresentanten i ledningsgruppen.		
10 studerande (83%) som startade utbildningen 2021 har besvarat MYH:s enkät		
I samband med granskningen har tre LIA-handledare besvarat vår enkät		

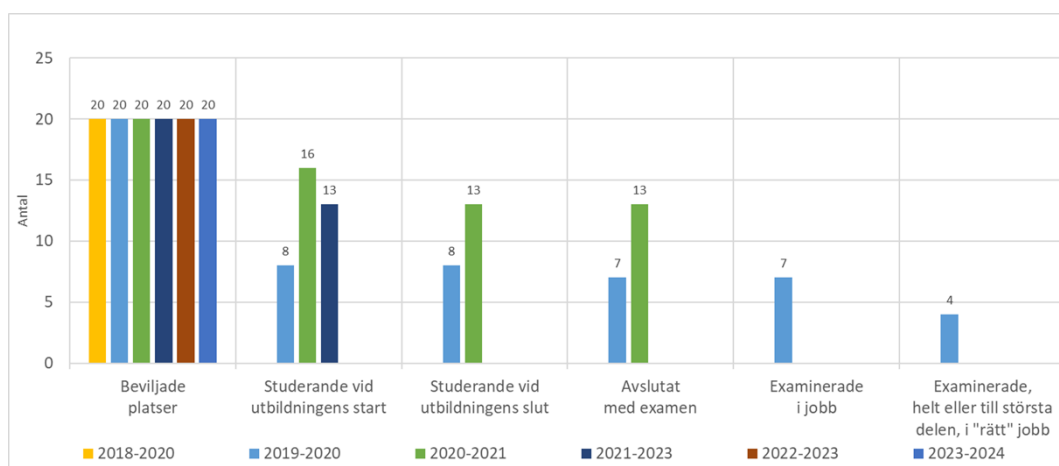
Fakta om utbildningen

Antal Yh-poäng	300
SeQF-nivå	5
Studieform	Bunden
Studietakt	100%
Särskilda förkunskaper	Motor- och röjmotorsåg 1, Skogsskötsel 1 från naturbruksprogrammet, samt 6 månaders relevant yrkeserfarenhet.
Tidigare utbildningsnummer i den granskade utbildningen	-
Utbildningen leder till en yrkesroll som Arbetsledare på skogsmaskiner, Produktionsledare, Traktplanerare, Virkesköpare eller liknande yrkesroll inom skogsnäringen.	
I omgången som startade 2021 finns idag 12 studerande, varav 9 män och 3 kvinnor.	
Utbildningen har en LIA-kurs på 90 Yh-poäng.	

Utbildningsanordnaren bedriver även andra utbildningar på Dille gård, som gymnasieskolans naturbruksprogram. Utbildningen till skogsbrukstekniker är den enda YH-utbildningen.

Utbildningens genomströmning och resultat

Diagrammet nedan visar utbildningens genomströmning och resultat, baserat på uppgifter som anordnaren skickat in till myndigheten.

Omgången med planerad start 2018 ställdes in på grund av för få behöriga sökande. Omgången 2020-21 (gröna staplar) tog examen i december 2021, varför ännu ingen resultatuppföljning gjorts.

Beskrivning och bedömning av utbildningens kvalitet

Här följer myndighetens beskrivning av utbildningen och en bedömning av hur väl den uppfyller vart och ett av de tolv kvalitetskriterier som vår granskning utgår från. I de fall myndigheten identifierat förbättringsområden, så anges de efter beskrivningen.

Ledningsgruppens ledamöter

Kriterium: Ledningsgruppens ledamöter har god kunskap om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppens ledamöter har goda kunskaper om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet.

Utbildningen ger en bred kompetens som efterfrågas i flera olika yrkesroller inom skogsnäringen. De fyra arbetslivsrepresentanterna har lång erfarenhet i skogsbranschen och representerar företag, samt skogsägarföreningen Norra Skog, alla med en bred verksamhet inom skog- och träindustrin. Flera av de som examinerats från utbildningen har fått anställning i dessa företag.

Ledamöterna i ledningsgruppen har god kunskap om vilka kompetenskrav som ställs på yrkesrollerna och flera av dem är inblandade i rekrytering av nya medarbetare till sina företag och organisationer.

Arbetslivsanknytning

Kriterium: Ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar.

Ledningsgruppens arbetslivsrepresentanter, som myndigheten intervjuat, berättar att utbildningens mål och innehåll är relevanta för det kompetensbehov som finns i branschen. De har vid flera tillfällen justerat innehåll och omfattning av kurser för att följa förändringar, utveckling och trender i branschen. Nyligen har diskussioner förts om behov att till exempel ta upp frågor kring skogsvägar och kring skogsägarens ekonomiska aspekter.

Arbetslivsrepresentanterna bidrar till arbetslivsanknytning i utbildningen genom att till exempel ge gästföreläsningar, ordna studiebesök och genom att erbjuda LIA-platser.

De studerande anger i myndighetens enkät att de har god kännedom om flera av de företag som finns representerade i ledningsgruppen och att de är införstådda med ledningsgruppens roll i utbildningen.

Ledningsgruppens arbete

Kriterium: Ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling.

Utbildningsledaren berättar att ledningsgruppen är engagerad och att både arbetslivets och skolväsendets representanter är väl insatta i utbildningens upplägg och hur den genomförs. De är införstådda med sina uppgifter, ansvar och befogenheter, vilka finns beskrivna i gruppens arbetsordning. Enligt denna ska minst två möten genomföras varje år, men under de senaste åren har ledningsgruppen sammanträtt fyra gånger per år.

I de protokoll som myndigheten tagit del av framgår att närvaron är god. Även en representant från varje studerandeomgång brukar närvara. Ur protokollen framgår att utbildningsledaren rapporterar hur det går för de studerande och om någon har avbrutit sina studier och i så fall vad som lett till detta. Även kursutvärderingar och eventuella andra enkäter presenteras för gruppen.

Däremot går det inte att följa om det förekommit några diskussioner kring utbildningens totala resultat och effekt som kompetensförsörjare av branschen.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- För att långsiktigt utveckla utbildningen behöver ledningsgruppen regelbundet analysera utbildningens resultat och effekt för att därigenom kunna säkerställa att utbildningen svarar mot arbetslivets kompetensbehov.

Ledningsgruppen och kvalitetsarbete

Kriterium: Ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs.

Utbildningens systematiska kvalitetsarbete finns beskrivet i utbildningsplanen och i ledningsgruppens arbetsordning. Här nämns att ledningsgruppen initierar och följer resultatet av kvalitetsmätningar som utbildningsanordnare genomför. Detta underlag ska dokumenteras för att tjäna som "grund för ett kontinuerligt förändrings- och kvalitetssäkringsarbete".

Protokollen från ledningsgruppens möten utgör dokumentationen av ledningsgruppens del i kvalitetsarbetet. Dock kan myndigheten konstatera att protokollen generellt är kortfattade och att det är svårt att följa, dels om det underlag som utbildningsledaren presenterat föranlett några diskussioner och analyser, dels om några åtgärder vidtagits baserat på kvalitetsmätningarna.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- För att nya ledamöter i ledningsgruppen, eller ledamöter som missat ett möte, ska kunna följa gruppens analyser, resonemang och vidtagna åtgärder, behöver protokollen på ett tydligare sätt beskriva detta.

Organisation och resurser

Kriterium: Utbildningens organisation och resurser ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningens organisation och resurser ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål.

Ansvarsfördelningen i utbildningen är tydlig, både för de studerande och för undervisande personal. Utbildningsledaren som själv undervisar i några av "de gröna kurserna", har 50% av sin tjänst som utbildningsledare i utbildningen. Något hon anser är tillräckligt och rimligt för att kunna leda och genomföra utbildningen.

De studerande upplever att utbildningens planering och schema sköts på ett bra sätt. De får det övergripande stomschemat redan vid introduktionen och mer detaljerade studiehandledning med detaljschema några veckor före kursstart. Underlag och styrande dokument finns på lärplattformen Google Classroom.

Utbildningsanordnaren har rutiner för att identifiera studerande som har behov av olika former av stöd, som särskilt pedagogiskt stöd. Inom organisationen finns resurser i form av specialpedagoger som kan anlitas om så behövs. Vid mer omfattande stödbehov ansöker anordnaren om statsbidrag för detta från myndigheten, vilket ännu inte varit aktuellt.

Vid besöket på Dille Gårds anläggning får utredarna en visning av de ändamålsenliga lokaler som utbildningen disponerar. I klassens egna klassrum finns simulatorer för skördare, baserade på VR-teknik, och utrustning för inmätning av skog och virke. Utomhus finns en stor plan där de studerande får köra både skogsmaskiner, som skördare och skotare. I angränsande hus finns utrustning för motormanuellt skogsarbete. Dessutom finns skog, både egenägd skog (800 ha) och skog att disponera, i direkt anslutning till anläggningen med olika bestånd som är lämpliga som övningsobjekt, både för att undersöka och mäta, men också för att köra skogsmaskinerna i verklig miljö.

Myndighetens identifierade goda exempel

- De studerandes möjligheter att träna praktiskt med relevant utrustning, på plats i skogen, under olika årstider och yttre förhållande, bedömer myndigheten på ett föredömligt sätt ge dem en god grundförståelse för de olika yrkesroller som utbildningen riktar sig mot. Yrkesroller som alla har skogen som sitt arbetsfält.

Lärande

Kriterium: Utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål.

Det pedagogiska upplägget bygger på problembaserat lärande där de studerande, enskilt eller i grupp, får arbeta med verklighetsbaserade skogsprojekt och åtgärder. Utbildningsledaren, som har pedagogisk utbildning, fungerar som pedagogisk ledare och stöd till övriga utbildare.

En stor del av de tre dagarna varje vecka som är schemalagd på skolan, ägnas åt praktiska moment. Varje måndag och tisdag är avsatta för självstudier.

Vid intervjun med de studerande framgår att flera läser utbildningen som en direkt fortsättning på lantbruksgymnasiet på Dille Gård. Ungefär halva klassen har genomgått den BFU som anordnades inför utbildningens start. Något de är överens om att ha gett dem en god grund inför studierna, även för de som helt saknar erfarenhet från skogsbranschen.

Flertalet kurser är förlagda efter när det är möjligt och lämpligt att genomföra dem. Under vintern ligger praktiska kurser som Transportteknik och Avverkningsteknik, medan flera av de gröna kurserna endast kan genomföras under växtsäsongen. Både lärare och de studerande upplever att ordningen är logisk och att de skapar en naturlig progression i lärandet. Lärarna, vilka alla är anställda av Dille gård, är väl insatta i vad de olika kurserna omfattar. Det är något som underlättar vid övergången mellan de olika kurserna och som bidrar till att den röda tråden blir tydlig för de studerande.

Kursmålen beskriver vilka kunskaper, färdigheter och kompetenser den studerande ska uppnå. Dessa stämmer, enligt arbetslivsrepresentanterna i ledningsgruppen, väl överens med utbildningens syfte, innehåll och mål. Myndigheten konstaterar dock att det i kursplanerna är otydligt hur kunskapskontrollen kommer att ske och vilka bedömningskriterier som gäller för de olika betygsnivåerna.

Både de studerande och lärarna ger en samstämmig bild av att närvaron och aktiviteten är hög och att det normala är att hela klassen närvarar under dagarna på skolan. De studerande uppger att studierna också kräver engagemang utanför den schemabundna tiden och att utbildningen motsvarar heltidsstudier.

Lärarna och utbildningsledaren har en nära och tät kontakt med de studerande och följer upp den individuella kunskaps- och färdighetsutvecklingen på ett bra sätt. De studerande upplever att de får regelbunden feedback på gjorda uppgifter. De nämner att de också får gott stöd från lärarna och att de ges goda möjligheter till stöd och individuell anpassning av inlärningsmetoder om de upplever att något moment är svårt.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- För att säkerställa att kunskapskontroll, bedömning och betygsättning sker objektivt och enligt YH:s principer behöver kursplanerna förtydligas avseende metoder för kunskapskontroll och kriterier för bedömning på respektive betygsnivå.

Undervisande personal

Kriterium: De personer som anlitas i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att de personer som anlitas i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens och att den nyttjas på ett bra sätt.

De anställda lärarna står för huvuddelen av undervisningen. Flertalet undervisar även på skolans övriga utbildningar. Utöver skolans egen personal anlitas konsulter, med specialkompetens, för vissa föreläsningar.

I myndighetens enkät uppger de studerande att de är mycket nöjda med lärarnas ämneskompetens. De anser även att de är engagerade och har god förmåga att lära ut. Till sin hjälp i undervisningen har de tillgång till relevant utrustning, i synnerhet för de praktiska momenten.

Inför varje kurs gör de involverade lärarna tillsammans med utbildningsledare en studiehandledning, där de planerar kursen och fastställer detaljschemat.

I intervjun berättar lärarna att de brukar vara med på gästföreläsningar och studiebesök för att hålla sig ajour med utvecklingen inom sina specialområden, men att de annars inte erbjuds någon organiserad kompetensutveckling.

Samverkan med LIA-platserna

Kriterium: Utbildningsanordnaren har god samverkan med LIA-arbetsplatserna	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren har god samverkan med LIA-arbetsplatserna.

Utbildningsanordnaren har ett aktuellt nätverk som erbjuder tillräckligt antal relevanta och kvalificerade LIA-platser, som de studerande kan ta del av. Under pandemin har det varit svårt, inte minst med tanke på att den studerande under vissa moment delar hytt med sin handledare i skogsmaskinen och att det då inte gick att hålla distans. Alla kunde dock göra arbetsplatsförlagd LIA.

De studerande har ett ansvar och är själva drivande i att hitta en LIA-plats, men om det inte lyckas har utbildningsanordnaren via ledningsgruppen möjlighet att ordna LIA-plats åt alla. Något de studerande känner till, som en sista utväg. Detta kan också bli aktuellt om någon behöver byta LIA-plats med kort varsel.

Inför varje LIA-period utses en av lärarna att samordna LIA. När den studerande har hittat en LIA-plats tar LIA-samordnaren kontakt med LIA-handledaren för att säkerställa att platsen är lämplig och relevant. Samordnaren tar också kontakt med handledaren och den studerande under LIA för att följa upp hur LIA-kursen fungerar. De LIA-handledare som svarat på myndighetens enkät bekräftar att skolan varit i kontakt med dem vid flera tillfällen och att de efterfrågat hur väl utbildningens innehåll svarar mot deras kompetensbehov.

LIA som en del av utbildningen

Kriterium: LIA är en väl fungerande del av utbildningen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att anordnaren behöver utveckla hur LIA fungerar som en integrerad del av utbildningen.

I utbildningsplanen ingår en enda LIA-kurs om 90 Yh-poäng. Denna kurs genomförs uppdelad i fyra separata perioder om 10, 20, 35 respektive 25 Yh-poäng. Den första delen läses under vintern och ska genomföras hos en skogsentreprenör, där den studerande bland annat får träna på att hantera skogsmaskiner, som skördare och skotare.

De andra tre delarna av LIA kan den studerande själv välja olika inriktningar på. För varje LIA-period får de studerande en anpassad frågeställning eller en uppgift som de ska arbeta med under LIA och presentera för klassen efter LIA.

Kursplanen för LIA beskriver vilka mål som ska uppnås efter att alla LIA-delar genomförts. Målen är generellt hållna och det finns ingen uppdelning av målen på respektive period eller angivelse av vilka inriktningar som kan väljas för period två till fyra.

Vid granskningstillfället i maj ska del två av LIA påbörjas en vecka senare. De studerande uppger vid intervjun att samtliga har en LIA-plats ordnad och klar. Eftersom det vid denna tid på året är barmark och växtsäsongen är inledd finns bra förutsättningar att välja en LIA-inriktning som inkluderar fältarbete som skogsplanläggning, skogsmätning, inköp eller inventering. Områden som enligt utbildningsanordnaren alla är relevanta som inriktning.

De studerande upplever att den LIA-period som de hittills genomfört gav dem en bättre förståelse för avverknings- och gallringsarbete - en av grundpelarna i hela skogsindustrin. Även om flera av de studerande siktar på andra yrkesroller än att ingå i ett arbetslag som skördare- eller skotar-förare, är det enligt dem, viktigt att veta hur det är att köra skogsmaskin – på olika underlag och terräng och under olika väderbetingelser.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- För att ge en tydligare bild av de olika LIA-periodernas inriktning och mål, både för den studerande och för LIA-handledaren, behöver målen i kursplanen specificeras med kriterier för hur måluppfyllelsen följs upp och bedöms.

LIA-handledningens kvalitet

Kriterium: De personer som anlitas som LIA-handledare har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren säkerställer att handledningen under LIA håller hög kvalitet.

Utbildningsanordnaren ställer krav på att alla som är LIA-handledare ska jobba aktivt inom det aktuella området. Något som LIA-samordnaren följer upp i samtalet med handledare som föregår LIA-perioden. I många fall får den studerande följa olika personer på företaget, men har en utsedd handledare för den aktuella LIA-deltakars kursen.

Under varje LIA-period tar skolan kontakt med den studerande och dennes handledare för att följa upp både kursens och handledningens kvalitet.

I slutet av LIA-perioden får handledaren en mall för att bedöma den studerandes insatser och hur väl målen har uppfyllts. Denna bedömning, tillsammans med bedömningarna från övriga LIA-perioder ligger till grund för betyget på LIA-kursen.

Kvalitetsarbete

Kriterium: Det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningens system för kvalitetsarbete behöver utvecklas.

Enligt alla involverade som myndigheten intervjuat har utbildningsanordnaren ett nära och lyssnande förhållningssätt till de studerandes synpunkter. Både lärare, utbildningsledare och rektor har god kommunikation med varje studerande och de studerande upplever att de blir sedda och lyssnade på.

I kvalitetsledningssystemet för Dille Gård "Utvärderingsförfarande för en kvalitetssäkrad YH-utbildning" beskrivs hur YH-utbildningen ska kvalitetssäkras. Här anges att "Lärare utför en kortare utvärdering efter varje kursavslut för att försäkra sig om att innehåll och kursupplägg fungerar." Vid intervjuerna med lärarna och med de studerande framkommer att formatet varierar från kurs till kurs. Vissa genomförs via lärplattformen och andra "på papper". I de resultat av kursutvärderingar som myndigheten tagit del av, och som presenteras för ledningsgruppen, framgår att resultatet består av en samling fritextsvar med respektive respondents initialer.

I kvalitetsledningssystemet beskrivs att utbildningsledaren ska genomföra en termins-utvärdering med syfte att fånga upp eventuella arbetsmiljö- och värdegrundsrelaterade problem. I ledningsgruppsprotokollen går det inte att se om dessa utvärderingar presenteras för gruppen.

Som en tredje nivå av undersökningar beskrivs den enkät som ska göras i slutet av varje utbildningsomgång. Den senaste gjordes i december 2021. Inte heller denna finns dokumenterad i ledningsgruppens protokoll.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- Utbildningsanordnaren behöver säkerställa att de kvalitetsmätningar och enkäter som ingår i det egna kvalitetsledningssystemet genomförs anonymt och dokumenteras. För att ge ledningsgruppen relevant underlag för beslut om eventuella åtgärder behöver resultatet presenteras och diskussioner och analyser dokumenteras i protokollen.

Värdegrund

Kriterium: Utbildningsanordnaren har ett värdegrundsarbete som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren har ett aktivt värdegrundsarbete som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen.

Utbildningsanordnarens värdegrund finns kortfattat och tydligt dokumenterat i "Dille Gårds värdegrundsdocument". De studerande berättar också att de gemensamt i klassen under sin första vecka på utbildningen var delaktiga i att formulera sin gemensamma värdegrund.

Värdegrundsdocumentet finns på lärplattformen och är förankrat hos alla parter i utbildningen. Värdegrund och i synnerhet jämställdhet mellan könen diskuteras enligt utbildningsledaren ofta på ledningsgruppens möten och anordnaren är speciellt vaksam så att förhållandena på LIA-platserna är bra och att de studerande får och ger ett bra bemötande.

De allra flesta yrkesroller inom skogsnäringen är mansdominerade. Så är också fallet bland de som söker till utbildningen. I de tre omgångar som hittills startat är 30 procent kvinnor, vilket är högre än i branschen.

Utbildningsledaren och rektorn berättar att utbildningsanordnaren och ledningsgruppen medvetet anpassar sin marknadsföring och val av kanaler för att även nå och tilltala kvinnor. De strävar också efter en jämställd könsfördelning bland personalen.

Kvalitetsgranskningen har genomförts av utredarna Per Winqvist och Erland Olbers.